

Η εικαστικός και φωτογράφος Άρτεμις Αλκαλάη.

Έκθεση φωτογραφίας

Άρτεμις Αλκαλάη

Σπουδή πάνω στο τραύμα, τη μνήμη και την απώλεια:

Έλληνες Εβραίοι επιζώντες από το Ολοκαύτωμα

Μια πολλαπλά ενδιαφέρουσα έκθεση παρουσιάζεται στο **Φουαγιέ του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης** από τις **28 Ιανουαρίου** και για **σχεδόν ένα μήνα**. Η έκθεση, που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη με αφορμή την **Ημέρα Μνήμης των Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος** (27η Ιανουαρίου), περιλαμβάνει φωτογραφικά πορτρέτα Ελλήνων Εβραίων επιζώντων των ναζιστικών στρατοπέδων.

Από το 2012 η εικαστικός **Άρτεμις Αλκαλάη** ερευνά, ταξιδεύει στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και συνομιλεί με τους επιζώντες των –προπολεμικά– ακμαίων εβραϊκών κοινοτήτων. Τους φωτογραφίζει μέσα στο σπίτι τους, στην ασφάλεια και ζεστασιά της οικίας τους, προβάλλοντας μια ατομικότητα που στερήθηκαν

στα στρατόπεδα. Πέραν αυτού, χτίζοντας μια γέφυρα μεταξύ ιστορικού ντοκουμέντου και τέχνης, συνδυάζει στο ίδιο πλάνο τον άνθρωπο μαζί με ένα δικό της έργο από τη σειρά «**Σπίτι: μια περιπλάνηση**». Αυτά τα σπιτάκια, με το αρχετυπικό σχήμα τους, αποτελούν ένα σύμβολο του σπιτικού και της οικογένειας που καθένας από τους επιζώντες έχασε κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο – αλλά και μετά, αφού αρκετοί από αυτούς μετανάστευσαν από τον αρχικό τόπο κατοικίας τους επιθυμώντας πιθανόν μια εντελώς καινούργια ζωή. Έτσι, τα έργα αυτά ανακαλούν μνήμες και ξεκινούν έναν γόνιμο διάλογο μεταξύ παρελθόντος και παρόντος, τραύματος και επούλωσης, λόγου και σιωπής.

Η έκθεση παρουσιάζει τα πορτρέτα **64 επιζώντων** από τα στρατόπεδα Άουσβιτς και Μπέργκεν Μπέλσεν, από τους οποίους μάλιστα οι **30 είναι Θεσσαλονικείς**. Κάποιοι από τους εικονιζόμενους είναι Σεφαραδίτες με ισπανική υπηκοότητα και έγγραφα, από τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, που διασώθηκαν χάρη στις υπεράνθρωπες προσπάθειες του προξένου της Ισπανίας στην Αθήνα Sebastián de Romero Radigales.

Η σειρά φωτογραφιών πρωτοπαρουσιάστηκε στο Μουσείο της Διασποράς στο Τελ Αβίβ το 2014 στο πλαίσιο της εκδήλωσης: «Οι Έλληνες Εβραίοι υπό τη Ναζιστική κατοχή – υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Ελλάδος στο Ισραήλ και του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος» και το 2015 εκτέθηκε στην Αθήνα στον χώρο τέχνης Αγκάθι, στο πλαίσιο του Athens Photo festival 2015. Το 2016 εκτέθηκε στο Ινστιτούτο Θερβάντες της Αθήνας (οργάνωση Θερβάντες /EME), στις Φωτογραφικές Συγκυρίες Κυθήρων και το 2017 στο πλαίσιο της Διεθνούς Μέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος στον «Ελληνικό Κόσμο».

Η Άρτεμις Αλκαλάη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1957. Σπούδασε ζωγραφική, σκηνογραφία, ιστορία της τέχνης και αρχιτεκτονικών ρυθμών στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με τους Δημήτρη Μυταρά, Γιάννη Μόραλη, Βασίλη Βασιλειάδη, Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα και Παύλο Μυλωνά. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές σε studio art στο New York University με τους Angiolla Churchill, Idelle Weber και Gerald Pryor. Συνέχισε φωτογραφία στην Αθήνα με τη Laura Dodson, τον Καμίλο Νόλλα και υφαντική με τη Μαρία Λεωνίδου.

Εκθέτει στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενώ έργα της ανήκουν σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές. Από το 2016 είναι επίτιμο μέλος του Διεθνούς Ιδρύματος Ραούλ Βάλλεμπεργκ.

Χώρος: M1 – Φουαγιέ

Διάρκεια έκθεσης: 29 Ιανουαρίου 2018 – 23 Φεβρουαρίου 2018

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα – Σάββατο 10:00-18:00

Είσοδος ελεύθερη

Εγκαίνια έκθεσης: 28 Ιανουαρίου 2018. Προλογίζει η **Φραγκίσκη**

Αμπατζοπούλου, ομότιμη καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας του ΑΠΘ.

Χρονολόγιο της Γενοκτονίας των εβραϊκών κοινοτήτων από όπου προέρχονται οι επιζώντες της έκθεσης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

14 Μαρτίου-2 Αυγούστου 1943: Σε συνολικά 19 σιδηροδρομικές αποστολές εκτοπίζονται περίπου 56.000 Εβραίοι της Θεσσαλονίκης. Προορισμός το στρατόπεδο Άουσβιτς-Μπιρκενάου. Από αυτούς θα επιστρέψουν μόνο περί τους 1.950. Ποσοστό εξόντωσης 96%. Εξαίρεση μερικές εκατοντάδες Εβραίοι με ισπανικά διαβατήρια που εκτοπίστηκαν στο Μπέργκεν-Μπέλσεν και διασώθηκαν μετά τις ηρωικές προσπάθειες του τότε πρόξενου της Ισπανίας στην Αθήνα Sebastían de Romero Radigales.

ΗΠΕΙΡΟΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑ

23-24-25 Μαρτίου 1944: Συλλαμβάνονται οι Εβραίοι της Χαλκίδας, των Ιωαννίνων, της Άρτας, της Πρέβεζας και των Τρικάλων.

Τρίκαλα: Από 520 άτομα επέστρεψαν 360. Ποσοστό εξόντωσης 31%.

Χαλκίδα: Από 325 άτομα επέστρεψαν 170. Ποσοστό εξόντωσης 48%.

Ιωάννινα: Η κοινότητα υπέστη σχεδόν ολοσχερή καταστροφή. Από πληθυσμό 1.850 Εβραίων επέστρεψαν 163. Ποσοστό εξόντωσης 91%.

Πρέβεζα: Επέστρεψαν μόνο 15 από τη μικρή κοινότητα των 250 ατόμων. Ποσοστό εξόντωσης 94%.

Άρτα: Από 384 άτομα αυτής της μικρής κοινότητας επέστρεψαν 60. Ποσοστό εξόντωσης 84%.

ΚΕΡΚΥΡΑ

9 Ιουνίου 1944: Συλλαμβάνονται και εκτοπίζονται στο Άουσβιτς οι 2.000 Εβραίοι της Κέρκυρας. Αφανίστηκε σχεδόν όλη η κοινότητα. Επέστρεψαν μόνο 187. Ποσοστό εξόντωσης 91%.

ΡΟΔΟΣ

23 και 25 Ιουλίου 1944: Αναχωρεί το πλοίο με τους 1.900 Εβραίους της Ρόδου και της Κω για το μεγαλύτερο σε διάρκεια καταγεγραμμένο ταξίδι. Μεταφέρονται στο Χαϊδάρικι από κει στο τέλος Αυγούστου στο Άουσβιτς. Η τελευταία εκτόπιση. Επέστρεψαν 200. Ποσοστό εξόντωσης 89%.

Θεσσαλονικείς Εβραίοι εκτοπισμένοι στο Άουσβιτς: Αννέτα Καμπιλή Φλωρεντίν, Ματίλντα Αμόν, Ρόμπυ Βαρσάνο, Χάινς Κούνιο

Θεσσαλονικείς Εβραίοι εκτοπισμένοι στο Μπέργκεν-Μπέλσεν: Φλώρα Μοντιάνο, Ραούλ Σαπόρτα

